

sicer na raznih točkah. Glavna kolona je prestopila mejo vzhodno od Borowa, kjer se reka Visla okrene proti severu. Čim je bila na ruski strani, se je takoj zapletla v boj. Čakali so tu nanjo kozaki, ki so jo takoj napadli. Drugi voji so prodirali dva, tri dni, ne da bi naleteli na sovražnika, dasi so požari v vsej okolici jasno pričali, da se sovražnik nahaja v bližini.

Do prvega boja je prišlo pri Zakliczowem. Tu so imeli Rusi sijajne pozicije in so bili popolnoma vkopani v tla. V teh okopih je čakal sovražnik na našo armado že od 18. avgusta. Naše čete so z nepopisno hrabrostjo navalile na te pozicije ter vrgle sovražnika iz okopov.

Pri tem pa je treba pripomniti, da je začetkoma teh bojev operirala samo pehota, ker zaradi peščenih tal ni bilo mogoče transportirati številne artilerije.

Naša infanterija je z napadi v kom prisilila sovražnika, da se je predal ali pa bil popolnoma uničen. — Uspeh te taktike je bil ta, da je armada generala Dankla po preteku prvega tedna, odkar je prekoračila mejo, v veliki bitki pri Krasniku, katere fronta je bila dolga 70 kilometrov, popolnoma razbila ruske čete ter vjela 4000 mož. Trije ruski kori so pretrpeli take izgube, da so bili za vsako nadaljno operacijo nesposobni.

Pod Krasnikom so imeli Rusi tako silne pozicije, da je bila na primer artilerija nameščena v betoniranih utrdbah. Kakor so vjeti vojniki pripovedovali, so ruski častniki zatrjevali, da so prve ruske pozicije tako močne, da se lahko v njih drže tri tette. A vendar je sovražnik izgubil te pozicije že po 24urni bitki. Dasi je imel tudi močnejšo artilerijo.

Sovražna artilerija se je umikala z enih utrjenih pozicij na druge; vsako izmed teh pozicij je imela utrjeno že od preje.

Vkljub temu je naša armada že tri dni po bitki pri Krasniku izvojevala na črti Niedzwica-Duża še znamenitejšo zmago. Ne da bi privoščila sovražniku le en hip odihaja, ga je podila pred sabo, nabirajoč na pohodu vjetnike, topove in vojni material.

Ruske čete so se brez prestanka umikale proti Lublinu. Tu so se ustavile k novemu odporu. Lublin je moderno utrjen, vrhu tega pa je tu sovražnik lahko dobival po železnici ojačenja iz Ivangoroda, ki je operacijska baza ruske armade. Silna ruska artilerija je Rusom olajševala obrambo.

Na terenu med Božechovem in Kepo je polnih 14 dni vztrajala naša pehota in se borila z nepopisnim junaštvom. In čisto gotovo je, da bi bile naše čete osvojile Lublin, ako bi ne dobile nepričakovano povelje, naj se združijo z ostalo našo armado.

Kaj pripoveduje vjet srbski pesnik.

Iz Budimpešte poročajo: Med vojnimi vjetniki timoške divizije, ki je sedaj nastanjena v taborišču v Kenyermezöju, se nahaja tudi srbski pesnik Velibar Urošević. Kot častnik se je udeležil vojne proti Avstro-Ogrski ter spoznal pri Mitrovici hrabrost naših čet. Kakor malo njegovih sodeželanov, si je na jasnem glede usodne tragedije svoje domovine. Globoko nacionalen, si vendar ne prikriva, da so slabi svetovalci pahnili Srbijo v prepad. Urošević spada med najbolj žalostne prebivalce vjetniškega taborišča. Nekemu ogrskemu častniku, ki je spremljal transport vjetnikov, je vendar razkril položaj v Srbiji. Iz teh pripovedovanj srbskega narodnega pesnika in vnetega rodoljuba, posnamemo po budimpeštanskem poročilu, da je v srbski vojski prav mnogo častnikov, ki nikakor niso vneti za vojno. Te častnike pa terorizirajo drugi častniki, ki jih bo zgodovina morala označiti kot grobokope srbskega naroda. Drugi del častnikov stoji popolnoma pod ruskim vplivom, njih vodja je ruski polkovnik princ Arzen Karagjorgjevič, brat kralja Petra. Princ Arzen je v stalnem stiku s temi srbskimi častniki. Danes ve v Srbiji vsakdo, da je za Srbijo vse izgubljeno, da Srbi te vojne niso izzvali, marveč, da je bila Srbija samo orodje v roki ruske politike. Ruski častniki, ki se mude v Srbiji, pripovedujejo sami, da so se močno vračunali v Avstro-

Ogrski, ker so računali z vstajo narodov na Ogrskem. Bili so mnjenja, da se bodo vrnili časi leta 1848. in da se bodo na Ogrskem po javile posledice notranjih sporov.

Ruski hujskači, ki nas izročajo uničenju, izjavljajo sedaj, da nas zato ne morejo podpirati z vojaki in živili, ker so sami v resni nevarnosti. Namesto da bi nas podpirali, Rusija srbski narod še vedno hujska, da naj z vpadi vznemirja Ogrsko. Posledica tega hujskanja je sedaj ta, da sem jaz s 5000 tovariši tu. Srce mi krvavi, če mislim na to, da je moj narod za vselej izgubljen. Ko je izbruhnila vojna, smo mogli v zavzetih pokrajinah novice le z orožjem odgnati v vojno. Oni vojaki, ki so se bili udeležili balkanskih vojn, so občutili najbolj grozo pred vojno. S tako vojsko se ni mogoče bojevati. In pri tem divja v naši deželi najstrašnejša beda. Revščina presega vse, kar si more kdo misliti. Vojaki nimajo niti obleke, niti živeža. V celi deželi vlada anarhija.

Črnovojniki v boju.

V uradnem listu hrvatske vlade „Narodnih Novinah“ pripoveduje neki častnik o junaštvu črnovojnikov to - le:

Naš polk je dobil nalogo, da na severnih visotinah zadržuje sovražnika, dokler ne prispe s severa in juga pomoč. Sredi toče sovražnih šrapnelov in krogelj, smo si izkopali globoke jarke. Pet dni in pet noči so naši črnovojniki ležali v dežju in hladu v teh peščenih jamah, ali so bili tudi v težkih trenutkih dobre volje in polni zaupanja. Šele, ko se je zmrzilo, je bilo mogoče, spraviti nekoliko tople hrane in kruha v prve vrste, toda na spanje nismo mogli niti misliti. Z naše in sovražne strani se je streljalo, dokler se je videlo. Izgube v jarkih so bile dokaj velike. Rusi so na nas sipali toliko šrapnelov, da se je zdelo kakor da bi stali pred strojnimi puškami.

Končno je došla od brigadnega poveljstva zapoved, naj se izbere od vsakega bataljona oddelek, ki bo ponoči vznemirjal sovražne bojne vrste. Tu se je pokazalo junaštvo naših črnovojnikov. Naš poveljnik se je že naveličal ždeti v zavarovanih pozicijah, zato se je pridružil izpadu nekega oddelka 2. bataljona. Kljub opominom, naj se čuva, je junaško prodiral naprej in hrabril svoje ljudi, dokler ga ni sovražna krogolja zadela sredi vratu. Brez vsake besede je padel mrtev na tla.

Poveljstvo je prevzel najstarejši častnik. V spremstvu svojega pobočnika je sodeloval pri izpadu 10. stotnije. Kakor da bi bila samo vežba proti namišljenemu sovražniku, tako so napredovali, ne oziraje se na sovražnikovo streljanje. Naskočili so vas, kjer se je vgnezdil sovražnik, jo zažgali ter napadli sovražnika z bajonetni. Naši nišo več streljali, okrenili so puške in s kopiti udarili na omražene Ruse. V tem trenutku so posegle v boj tudi strojne puške. Sedaj ni bilo mogoče več naših držati naprej. S kopiti so preganjali Ruse in razbili strojno puško na kosce. Zgodaj zjutraj se je naš oddelek vrnil na svoje pozicije. Od 220 mož jih je došlo 124 pod poveljstvom enega

častnika. Stotnik in vsi zapovedniki posamnih vojev so bili ranjeni. Pripeljali so sabo ruskega vjetnika. Ko so ga jeli izpraševati, je vjetnik ob bučnem smehu vrgel proč svoj plašč in stal je pred nami — naš črnovojniki. Udeležil se je spopada. Ko je videl, da je obkoljen od Rusov, se je vrgel na tla in se je delal kakor da bi bil mrtev. Načrt se mu je posrečil. Ko pa se je dvignil, ga je zagledalo deset Rusov. ki so ga jeli zasledovati. Naš črnovojniki se je hitro skril v neki jarek ter s prvim strelom strmoglavil na tla Rusa, ki se mu je približal. Ista usoda je zadela tudi drugega. Ostala osmerica je pobegnila. Naš stric je, ne bodi len, slekel prvemu padlemu Rusu plašč, ga oblekel in se ponoči prebil skozi sovražno bojno vrsto do naših pozicij. Ko sem ga pohvalil za njegovo junaštvo in spretnost in ga poslal, da se v kuhinji nekaj založi, sem opazil, da šepa. Na moje vprašanje mi je odgovoril, da ga je moralo nekaj vbosti. Ko sem ga bolje pogledal, sem videl, da mu je noga nad gležnjem prestreljena.

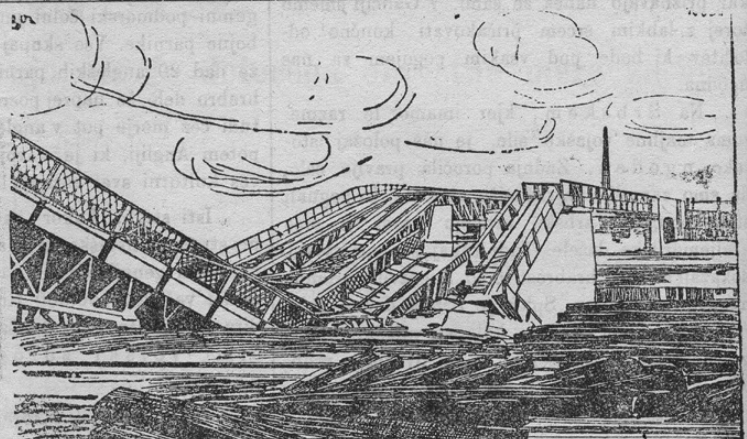
Cesar pri ranjenih.

Cesar je v soboto obiskal dunajske ranjence. O tem obisku se uradno poroča: Prvotno je bilo določeno, da se bo cesar eno uro mudil pri ranjenih. Cesar se je pripeljal 10 minut pred 1. uro v Augar-palačo in je ostal tam še 25 minut, čez 2. uro 30 minut, tako da je trajal njegov obisk skoro eno uro dalje, kakor je bilo prvotno določeno. Najvišji dvornik starogrof Salm-Reifferscheidt je nadvojvodinji Mariji Jožefi javil, da se bliža cesarska kočija. Nadvojvodinja je na to šla cesarja počakati in pozdravit pred Franc Jožefov oddelek, kjer je en paviljon adaptiran za 20 ranjenih oficirjev. Cesar je šel najprej v dvorano, kjer sta bila prestolonaslednikova soproga nadvojvodinja Zita in nadvojvoda Maks. Cesar ju je pozdravil, na kar se je začel obisk bolnih in rekonvalescentnih oficirjev. Gredeč po paviljonu za oficirje, je cesar prijazno ogovoril vse oficirje ter jih vprašal, kake rane imajo, v katerih bitkah so bili in kako se zdaj počutijo. O stanju v tej bolnici so cesarja natančno poročali dvorni svetnik dr. Hochenegg in šefzdravnik nadvojvodskega lazareta dr. Forges ter njegovi asistentje. Ljubezni način, na kateri je najvišji vojni gospod pozdravil svoje bolne oficirje, je dal v specialnem slučaju nekemu stotniku, ki so mu morali odrezati desno roko, pogum, da je svojemu cesarju izrekel preponižno prošnjo. Storil je to z besedami: Prosim Vaše cesarsko Veličansko za milost, da bi smel tudi brez desne roke še dalje služiti v armadi. Vidno ginjen je cesar svojemu vrlemu oficirju obljubil, da mu izpolni to željo. Ko se je cesar skoro pol ure mudil pri oficirjih, je šel v veliko dvorano, v kateri je bolnišnica za 102 vojaka. Cesar je ogovoril vsakega teh 102 vojakov in sicer vsakega v njegovem jeziku. Tako se je zgodilo, da je cesar govoril madžarski in češki, poljski in hrvaški, kar je njegove vojake navdalo z vidnim veseljem.

Za tri težko ranjene je cesar naročil svojemu generalnemu adjutantu, naj natančno izve

Razstreljeni most pri Namurju.

V sledečem prinasamo cenjenim čitateljem podobo velikanskega francoskega mosta čez reko Maas pri trdnjavi Namur. Ko so Francozi pred prodirajočo nemško armado pričeli bežati, razstrelili so ta velikanski most, da bi s tem preprečili zasledovanje nemških zmagovalcev. Seveda jim to ni mnogo pomagalo, kajti Nemci so zgradili nove pijonirske mostove. Škoda za francoze pa |

Die gesprengte Brücke bei Namur.

je seveda ogromna.